
PROSJEKTPLAN FOR BARNEHAGENE I SKI KOMMUNE

«LEKE OG LÆRE SAMMEN I ET UTFORSKENDE
MILJØ»

OM DETTE DOKUMENTET	3
BAKGRUNN	3
PROSJEKTORGANISERING	4
MÅL	5
ANDRE PROSJEKTER OG AKTIVITETER SOM KAN PÅVIRKE PROSJEKTET	8
MØTER, KOMMUNIKASJON OG FORVENTNINGER	9
PROSJEKTBUDEJETT	9
MILEPÆLER OG HOVEDAKTIVITETER	9

Dette dokumentet er ment som en hjelp til å organisere fremdrift, innhold og kvalitetssikring i prosjektet «Leke og ære sammen i et utforskende miljø». Hensikten med dokumentet er å belyse hva prosjektet skal innholde, styringsforhold, fremdrift og evalueringsformer. De foreslåtte mål og aktiviteter utgjør ikke en fullstendig liste, og vil kompletteres etter hvert som prosjektet utvikles videre og flere deltakere innlemmes.

BAKGRUNN

Forprosjektet:

Barnehagene i Ski har arbeidet med to store prosjekter som handlet om barns rett til medvirkning fra 2003-2007 og kontaktskapende kommunikasjon (IVK) fra 2007-2010. I 2009 kom St. melding 41; "Kvalitet i barnehagen" og ble enda et argument for å arbeide grundig med innhold og kvalitet i barnehagen.

Dette ble utgangspunktet for oppstart av prosjektet "Lære sammen i et utforskende miljø". Basert på en analyse av områder for forbedring og videre utvikling, ble læringsmiljø og pedagogisk dokumentasjon særskilt fokusert. Prosjektet ble også startet med bakgrunn i inspirasjon fra godt fungerende Reggio Emilia barnehager og erfarne kolleger med god kompetanse på området. Seks barnehager har deltatt i et pilotprosjekt. Etter hvert vil alle kommunale barnehager og de fleste private delta i prosjektet.

Hovedprosjektet:

Når hovedprosjektet nå settes i gang, videreføres alle områdene fra forprosjektet. Hovedmålene gir noen føringer for prioriteringene og rekkefølgen i arbeidet. Likevel står den enkelte barnehage fritt til å jobbe ut fra eget ståsted. Prosjektet er inspirert av Reggio Emilia, kontaktskapende kommunikasjon (IVK) og barns rett til medvirkning. I tillegg trekkes "Handlingsplan for barnehage, skole og sfo" inn i prosjektet. Prosjektet omfatter temaer som refleksjon rundt voksenrollen og ledelse, læringsmiljø, struktur/organisering, pedagogisk dokumentasjon, fellesskapsverdier og positiv kommunikasjon, språk og samhandling. Med dette fokuset vil vi få barn som er reflekterte, undrende og aktive deltagere i egen læring.

Barnehagene tar utgangspunkt i et humanistisk menneskesyn/læringssyn:

- Enhver er unik og har iboende streben mot utvikling.
- Barns læring og danning skjer i relasjon med andre mennesker gjennom lek, kommunikasjon og bruk av språk, i et lærende og utforskende miljø.
- Trygghet, tillit og trivsel er grunnlaget for vekst, læring og utvikling.

PROSJEKTORGANISERING:

Prosjektet er nedfelt i kommuneplanen 2011-2022 som innsatsområde for økt kvalitet i barnehagene. I kompetanseplanen for 2016 er det avsatt kr 100 000,- til prosjektkostnader.

Styringsgruppens mandat:

Barnehagevirksomheten er eier av prosjektet. Styringsgruppen består av virksomhetsleder/ledere for barnehagene, leder av pedagogisk virksomhet og en kommunalsjef, for å forankre prosjektet faglig og administrativt. Ved behov deltar konsulent for flerkulturelt arbeid og en representant fra PPT. Styringsgruppen ledes av virksomhetsleder for barnehage.

Det forventes at styringsgruppa:

- Er støttespillere for prosjektgruppen
- Etterspør prosjektets fremdrift.
- Etterspør og leser planer og evalueringer/rapporter fra prosjektgruppen.
- Gir tilbakemeldinger til prosjektgruppen på mål og påser at målene er i overensstemmelse med overordnede dokumenter. (f.eks lov om barnehager, rammeplan for barnehagen, kommuneplan-handlingsplan, prosjektplan, virksomhetsplan og årsplan)
- Påser at alle barnehager som ønsker å delta inkluderes i prosjektet.
- Søker om kompetansemidler fra fylkesmannen via pedagogisk virksomhet.
- Informerer om prosjektet til rådmannsnivået og politikere.
- Godkjenner regnskapet

Styringsgruppen vil møtes inntil 4 ganger i året samt ha møter med prosjektgruppen ved behov.

Prosjektgruppens mandat:

Prosjektgruppen konstituerer seg selv og velger en leder

Prosjektgruppen peker også ut en økonomiforvalter, en sekretær og to informasjonsansvarlige for hhv privat og kommunal sektor.

Prosjektgruppen forventes å styre prosjektets framdrift i hht nedfelte områder, og sikre deltakende barnehagers likeverdige medvirkning og fremdrift.

Prosjektmidlene forventes forvaltet til alles beste av prosjektgruppen.

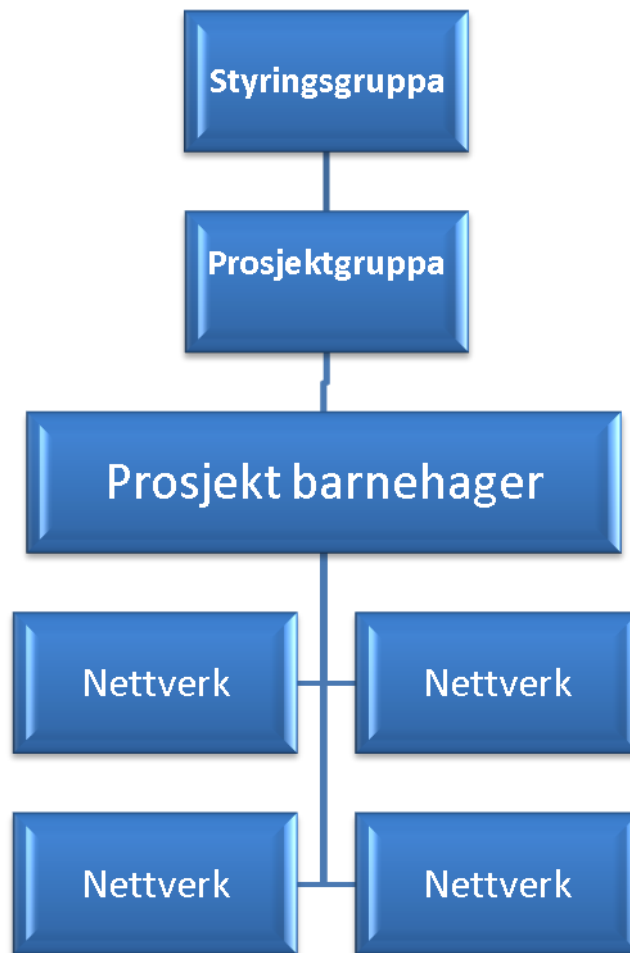
Leder av prosjektgruppen rapporterer halvårlig til styringsgruppen på økonomi og resultater. Rapportering av resultater skal basere seg på den enkelte prosjektbarnehages resultater og dennes prosjektrapporter.

Prosjektgruppen skal bestå av 2 representanter fra Barnehage 1 og 2 representanter for Barnehage 2 (Kråkstad, Siggerud gård, Trollskogen og Vestveien) samt 2 representanter fra private barnehager (Dalstunet og Hebekkaskogen). I tillegg skal det delta én representant fra tillitsvalgtordningen rep ved hhv hovedtillitsvalgt barnehage Utdanningsforbundet eller hovedtillitsvalgt barnehage Fagforbundet, samt rep fra Spesialpedagogisk team.

Prosjektgruppen har følgende organisering:

- Leder: Marianne Aasum Neskvern
- Sekretær:
- Vara: Anne-Mette Hanssen
- Økonomiforvalter: Nina Sanne Adeler
- Vara: Marit Horne
- Informasjonsansvarlig: Anne-Mette Hanssen og Marie Jönsson
- Medlem: Therese Vestengen Bjørø, Kristina Lundquist

For organisering i den enkelte barnehage, se målsetninger for 2013.

MÅL

Føringer for målsetningene er:

Lov om barnehager med rammeplan

Stortingsmeldingene "Kvalitet i barnehagen" (St.meld.41, 2009) og "Framtidens barnehage" (St.meld.24, 2012-2013)

Kommuneplanen 2011-2022

Erfaringene fra pilotbarnehagene

Menneskesyn/læringssyn

Handlingsplan for barnehage, skole og sfo

Hovedmål i handlingsplanen er:

«Barn og elever skal ha et godt læringsmiljø, som bidrar til at de får realisert sitt potensial for læring og utvikling og tilegner seg grunnleggende ferdigheter i tråd med disse.»

Hovedmål:

Barna er inspirert til lek, læring og utforskning. Alle ansatte er omsorgsfulle, reflekterte og lyttende.

Begrepene omsorg, refleksjon og lyttende væremåte er nært knyttet sammen. Rammeplanen sier blant annet dette:

”Barn har rett til omsorg og skal møtes med omsorg. Barnehagens personale har en yrkesetisk forpliktelse til å handle omsorgsfullt overfor alle barn i barnehagen. Omsorgsforpliktelsen stiller krav til personalet om oppmerksomhet og åpenhet overfor det unike hos hvert enkelt barn og det unike i situasjonen og i gruppen.” (s. 29)

”En omsorgsfull relasjon er preget av lydhørhet, nærhet, innlevelse og evne og vilje til samspill. Omsorg skal prege alle situasjoner i hverdagslivet og komme til uttrykk når barn leker og lærer, i stell, måltider og påkledning. Omsorg har verdi i seg selv. Omsorg er nært knyttet til oppdragelse, helse og trygghet, og er samtidig en viktig forutsetning for barns utvikling, læring og danning. Det ligger mye omsorg i å gi barn varierte utfordringer og rom for meningsfulle aktiviteter. Barnehagen skal tilby barn et miljøpreget av glede, humor, kreativitet og omtanke for fellesskapet. God omsorg styrker barns forutsetninger for å utvikle tillit til seg selv og andre, gode relasjoner og til gradvis å ta større ansvar for seg selv og fellesskapet.

Omsorg i barnehagen handler både om relasjonen mellom personalet og barna og om barnas omsorg for hverandre. Å gi barn mulighet til å gi hverandre og ta imot omsorg er grunnlaget for utvikling av sosial kompetanse, og er et viktig bidrag i et livslangt læringsperspektiv.” (s.31)

”Barnehagelivet består av komplekse samspill mellom mennesker. Omsorg handler om en gjensidighet i samspillet. Barn skal møtes på en omsorgsfull måte. Dette krever et ansvarsbevisst personale som er nærværende og engasjerte i det enkelte barns trivsel og utvikling.” (s.31)

”Kvaliteten i det daglige samspillet mellom mennesker i barnehagen er en av de viktigste forutsetningene for barns utvikling og læring. Barnegruppens og det enkelte barns trivsel og utvikling skal derfor observeres og vurderes fortløpende. Oppmerksomheten må både rettes mot samspillet barna imellom, mellom barn og personale og mellom barnehagens ansatte. Barnehagens arbeid skal vurderes, det vil si beskrives, analyseres og fortolkes i forhold til kriterier gitt i barnehageloven, rammeplanen og eventuelle lokale retningslinjer og planer.” (s.56)

”Systematisk vurderingsarbeid legger grunnlaget for barnehagen som lærende organisasjon. Barnehagen som organisasjon bærer på tradisjoner, sammensatt kompetanse, innforståthet og taus kunnskap som er viktig å sette ord på og reflektere over for å legge grunnlaget for videre kvalitetsutvikling.” (s.56)

Mål og aktiviteter:

Mål og aktiviteter vil kunne endres underveis ut fra de vurderingene og erfaringene vi gjør.

2013 – Barnehagen har laget en prosjektplan og kartlagt eget ståsted

Aktiviteter:

- Barnehagen etablerer en prosjektgruppe med styrer som leder
- Alle ansatte deltar aktivt i forarbeidet til prosjektet.
- Alle ansatte reflekterer over egen kompetanse og behov for utvikling i forhold til hovedmål
- Styrer sammenfatter barnehagens kompetanse og behov

Begrunnelse for valg av mål:

For å kunne få til en utviklingsprosess over tid er det viktig at den enkelte barnehage kartlegger eget ståsted i forhold til alle de ulike elementene som prosjektet omhandler. I dette arbeidet er det nødvendig å dykke dypt og se på elementer som ledelse, kultur, organisasjon/struktur, grad av endringsvilje hos den enkelte ansatte, prioriteringer man gjør i hverdagen, vanskeligheter man kan møte underveis i forhold til både fysiske, økonomiske og relasjonelle rammer.

2014 - 2016 – Barnehagen har tilegnet seg kompetanse på ledelse, menneskesyn og refleksjon

Aktiviteter:

- Barnehagen lager en prosjektplan basert på eget ståsted og behov for kompetanse
- Alle ansatte deltar i nettverk i løpet av perioden
- Barnehagen lager rutiner for hvordan personalet skal få mulighet til regelmessig refleksjon og utvikling og opprettholdelse av ønsket kompetanse
- Barnehagen etablerer rutiner for opplæring av nyansatte i prosjektet

Begrunnelse for valg av mål:

Å skulle endre en organisasjon med mange ansatte med ujevnt kompetansenivå er en utfordring. For å sikre at vi beveger oss i samme retning og i takt, ser vi det som viktig å jobbe direkte med hver enkelt ansatt og de holdninger, kunnskaper og ferdigheter denne besitter i forhold til hovedmålet om at "Alle ansatte er omsorgsfulle, reflekterte og lyttende. Barna inspireres til lek, læring og utforskning."

Vi vet at man best endrer handlingsmønstre gjennom en blanding av veiledning fra kollegaer, trening, øvelse og refleksjon (Joyce & Showers). Dette krever at hver enkelt barnehage jobber med det psykososiale arbeidsmiljøet slik at de ansattes prosess med å prøve å feile, kan skje i trygge omgivelser som bærer preg av gjensidighet og tillit.

2016 – 2019 - Barnehagen har et miljø som fremmer lek, læring og utforskning

Delmål i perioden:

- Det psykososiale og fysiske miljøet henger sammen.
Personalet skaper et demokratisk miljø som inkluderer alle.
- Personalet vet hvordan barn utforsker og er en genuint interessert medforsker.
- Personalet bruker pedagogisk dokumentasjon for å sikre utvikling og synliggjøring av barnas prosesser.
- Personalet utvikler og utvider lekemiljøet utefra barnas interesse og behov, for å fremme barns sosiale kompetanse og kreativitet.
- Personalet tilbyr variert materiale på en inviterende og tydelig måte.

Begrunnelse for valg av mål:

Begrepet miljø har i barnehagesammenheng mange sider. Vi snakker blant annet om fysisk miljø, lekemiljø, læringsmiljø, et miljø som fremmer inkludering og vennskap, et miljø som forebygger utenforskap og mobbing og et utforskende miljø. Alle disse sidene ved begrepet miljø mener prosjektgruppa må komme fram i målformuleringene i denne prosjektperioden.

Barnesyn, menneskesyn og betydningen av gode relasjoner mellom voksne og barn og mellom barna vil være grunnleggende og helt sentralt også i denne målperioden.

Sitat fra st.meld. "Framtidens barnehage": "Undersøkelser viser at barnehagens fysiske miljø bør være utformet slik at barna kan leke uforstyrret med minst mulig avbrudd og forstyrrelser. Det er funnet signifikante sammenhenger mellom barnehagens fysiske utforming og materiell og personalets omsorgsevne. Kvaliteten på det fysiske barnehagemiljøet synes å virke inn på barnas trygghet og tillit til egne evner."

Dette viser at det fysiske miljøet er en avgjørende faktor i arbeidet med å utvikle et godt leke- og læringsmiljø. Det er ingen ting som sier at nybygg er bedre enn gammelt, og i dette prosjektet er det en tro på at de gode miljøene kan etableres i alle typer barnehage. Det handler om endringsvilje, se muligheter i stedet for begrensninger, regelmessig oppgradering og nytenkning.

Aktiviteter:

- Barnehagen lager en prosjektplan basert på eget ståsted
- Alle prosjektgrupper deltar i nettverk
- Barnehagene får tilbud om kompetanseheving innenfor målområdet

Aktiviteter eller delmål for målperioden 2019-2021 vil bli utarbeidet i løpet av våren 2019.

2019 - 2021- Barnehagen har raise voksne som er involvert i aktivt samspill med barn både ute og inne. De reflekterer og er medforskende sammen med barna. De er også tydelige og trygge ledere for barna. Barnehagens fysiske miljø (den tredje pedagog) oppmuntrer og gir rom for barnas ulike måter å uttrykke seg på.

ET BARN HAR HUNDRE SPRÅK

*Et barn er skapt i og av hundre
barnet har hundre språk,
hundre hender,
hundre tanker,
hundre måter å tenke på,
å leke på, å snakke på,
hundre – alltid hundre,
måter å lytte på,
å overraske på og elske på,
hundre gleder,
for å synge og forstå,
hundre verdener,
å oppdage,
hundre å finne opp,
hundre verdener,
å drømme.*

ANDRE PROSJEKTER OG AKTIVITETER SOM KAN PÅVIRKE PROSJEKTET

Tidlig innsats for god lesestart, overgang barnehage-skole, TIBIR (tidlig innsats for barn i risikosonen) vold i nære relasjoner, trafiksikkerhet, brannvern, økonomi og handlingsplan, mål og strategiplan (balansert målstyring), strategiplan for barnehage, strategiplan for IKT satsning, vedlikeholdsplan

MØTER, KOMMUNIKASJON OG FORVENTNINGER

Møtefrekvens og kommunikasjon:

Prosjektgruppa møtes jevnlig, minimum en gang pr. måned. I tillegg brukes e-post til kommunikasjon. Prosjektgruppa har to informasjonsansvarlige, som viderebringer relevant informasjon.

Forventninger til prosjektbarnehagene:

Hver barnehage oppretter en prosjektgruppe som ledes av styrer
Barnehagene bruker tid og utvikler prosjektet i eget tempo
Barnehagene bidrar med kompetanse og erfaringer inn i prosjektet
Barnehagene kommer med innspill til prosjektgruppa
Barnehagene deltar og bidrar i nettverk, besøksordninger, hospitering, kurs og lignende ettersom prosjektet utvikles. De to første årene bidrar pilotbarnehagene spesielt.
Barnehagene oppfordres til å dele erfaringer, ideer og kunnskap med hverandre via de to informasjonsansvarlige i prosjektgruppa. Disse samler innspill og sender jevnlig ut til alle.
Barnehagene holder tidsfrister for rapportering.

PROSJEKTBUJSJETT

For 2013 - 2015 har prosjektet et budsjett på kr. 120 000 per år. Prosjektgruppen vil i 2013-2014 fordele disse midlene likt mellom prosjektbarnehagene. Midlene skal brukes til veiledning, coaching eller lignende for kartlegging av barnehagens ståsted. I 2015 vil prosjektmidlene bli brukt til felles kompetanseheving og som godtgjøring til barnehager som tar i mot studiebesøk gjennom prosjektet.

MILEPÆLER OG HOVEDAKTIVITETER FOR HOVEDPROSJEKTET

	Aktivitet	Ferdig dato
1.	Milepæl: Ferdig etablert prosjektorganisering og formelle forberedende aktiviteter. Ferdigstilt prosjektplan for hovedprosjektet.	03.06.2013
2.	Milepæl: Informasjonsplan fra prosjektgruppen er utarbeidet	15.06.2013
3.	Milepæl: Malen for barnehagenes prosjektplan er utarbeidet	15.06.2013
4.	Milepæl: Malen for pilotbarnehagenes prosjektrapport er utarbeidet	15.06.2013

5.	Milepæl: Pilotbarnehagene har levert prosjektrapport til prosjektgruppen	19.08.2013
6.	Milepæl: Prosjektbarnehagene har levert forberedende prosjektplan for 2013 til prosjektgruppen	19.08.2013
7.	Milepæl: Prosjektgruppen har fordelt prosjektmidlene til prosjektbarnehagene	23.08.2013
8.	Milepæl: Prosjektgruppen har laget møteplan for neste halvår	23.08.2013
9.	Milepæl: Prosjektgruppen og pilotbarnehagene har planlagt nettverk for styrere	06.09.2013
10.	Milepæl: Nettverk for styrere er gjennomført	27.09.2013
11.	Milepæl: Rapport for 2013 og ny prosjektplan for perioden 2014 – juli 2016 er levert prosjektgruppen	10.01.2014
12.	Milepæl: Prosjektleder har rapportert til styringsgruppen	31.01.2014
13.	Milepæl: Prosjektgruppen har utarbeidet kompetanseplan og plan for nettverk med utgangspunkt i mål for perioden og økonomiske rammer	03.02.2014
14.	Milepæl: Nettverkene har rapportert om sine aktiviteter til prosjektgruppen	30.05.2014
15.	Milepæl: Prosjektbarnehagene har rapportert på gjennomførte aktiviteter våren 2014	30.05.2014
16.	Milepæl: Prosjektgruppen har utarbeidet ny milepælsplan for kommende barnehageår	13.06.2014
17.	Milepæl: Prosjektleder har rapportert til styringsgruppen	20.06.2014
18.	Det er tatt kontakt med tidligere nettverksledere for evt. ny avtale	03.09.2014
19.	Nettverkene er gjennomført og rapport fra nettverkslederne er levert	14.11.2014
20.	Prosjektet har vært tema på ledernetverkene	31.12.2014
21.	Felles møte for alle styrerne i prosjektet er gjennomført	31.01.2015
22.	Det er rapportert til styringsgruppa	31.01.2015
23.	Det er laget en kompetanseplan for bruk av prosjektmidler for 2015	31.01.2015
24.	Ønsker og behov for utskiftning av medlemmer i prosjektgruppen er meldt til leder for	15.03.2015

	styringsgruppen	
25.	Prosjektgruppen har samlet inn og formidlet suksesskriterier og erfaringer med prosjektet "Leke og lære sammen i et utforskende miljø"	30.04.2015
26.	Hver enkelt barnehage har reflektert over og laget kjennetegn på hva begrepene i hovedmålet for 2014-2016 betyr	15.05.2015
27.	Barnehagene har levert rapport for barnehageåret 2014/2015	31.05.2015
28.	Ny milepælsplan for hovedprosjektet er ferdig	15.06.2015
29.	Det er rapportert til styringsgruppa	20.06.2015
30.	Møte for ledere i alle barnehagene i forbindelse med utstilling i september	06.08.15
31.	Milepæl: Utstilling med tema Leke og Lære sammen	03.09.15
32.	Milepæl: System for nettverk er etablert	30.10.15
33.	Milepæl: Det er gjennomført fagkveld med fokus på fysisk miljø	31.11.15
34.	Milepæl: Det er gjennomført et nettverk i prosjektet	31.11.15
35.	Det utarbeides evaluering/rapporteringsmåte for første målperiode, 2014-2016	15.12.15
36.	Det er utarbeidet milepæler for våren 2016	15.12.15
37.	Prosjektgruppen har laget møteplan for neste halvår	15.12.15
38.	Det er laget en kompetanseplan for bruk av prosjektmidler for 2016	31.01.16
39.	Felles møte for alle styrerne i prosjektet er gjennomført	31.01.16
40.	Milepæl: hver barnehage har laget en rapport fra første målperiode 2014-2016	31.03.16
41.	Fagdager med temaet pedagogisk dokumentasjon	01.05.16
41.	Fagdager med temaet pedagogisk dokumentasjon	01.05.16
42.	Milepæl: det er gjennomført utstilling i prosjektet	15.06.16

43.	Milepæl: Prosjektgruppa har utarbeidet rapport på arbeidet i målperioden 2014-2016 på bakgrunn av barnehagenes rapporter	30.06.16
44.	Rapportert til styringsgruppa	30.06.16
45.	Det er gjennomført 2 nettverksmøter i hvert nettverk	01.07.16
46.	Milepæl: Barnehagene har laget ny prosjektplan med milepæler for perioden 2016-2018	01.09.16
47.	Fagkveld i prosjektet	01.11.16
48.	Det er avholdt minimum 1. nettverk i hver gruppe	01.12.16
49.	Det er gjennomført kompetanseheving for styringsgruppa innenfor prosjektets tema	31.12.16

